Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 39. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 1-го БЕРЕЗНЯ 1956. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 1, 1956. No. 39. VOL. LXIII.

АЙЗЕНГАВЕР КАНДИДУЄ!

Президент відповів „так" на питання, на яке в напруженні очікували нація і світ

Вашингтон, середа 29-го лютого. — Президент Двайт Д. Айзенгавер зголосив сьогодні свою поновну кандидатуру на президента З'єдинених Держав Америки на чергову каденцію 1957-1960. Своє рішення, яке вважається за найважливішу подію в цьому році, президент Айзенгавер виявив сьогодні о год. 10:30 перед полуднем на спеціяльній пресовій конференції в переповненій кореспондентами залі старого будинку Державного Департаменту. Вістку негайно рознесли по всьому світі надзвичайні видання газет та радійові повідомлення. Своє рішення кандидувати знову, не зважаючи на минулорічну серцеву атаку, Президент мотивував свідомістю про потребу продовження його уряду в сьогодніших критичних часах, як і опінією лікарів про його повне видужання. Республіканська партія, як і багато громадян країни, прийняли ентузіястично рішення Айзенгавера, а зв'язана з тим рішенням можливість продовження теперішньої внутрішньої і закордонної політики відбилась негайно піднесенням цін на біржі. Переважає загальна опінія, що рішення Айзенгавера щодо поновної кандидатури майже запевняє йому виборчу перемогу й тим самим вдержання Республіканської партії при владі на дальших чотири роки.

ЗДА ГОТОВІ ВДЕРЖАТИ СВОЮ ПЕРШІСТЬ НА МОРІ

Вашингтон. — Перед сенатською комісією для справ збройних сил зізнавав у вівторок 28 лютого шеф морських операцій адмірал А. А. Бирк. Він перестерігав, що Совєтський Союз намагається перегнати Злучені Держави Америки теж і в ділянці будівництва кораблів і розбудови морських збройних сил і вимагав, щоб американський уряд зосередив всі зусилля для того, щоб ЗДА вдержали свою супремацію на морі. На думку адмірала Бирка ситуація в цій ділянці дуже поважна, бо Совєти докладають всіх зусиль, щоб створити велику й ефектну збройну силу, яка могла б перейняти контролю над морями світу. На це не може дозволити в ніякому випадку Америка і вона мусить вдержати свою супремацію на морях, в першій мірі тому, щоб дотримати постанов підписаних Злученими Державами договорів про колективну безпеку, щоб оборонити свободу своїх союзників і дати належну охорону своїм людям і базам, розташованим за морем. В дальшому адмірал ствердив, що — не зважаючи на останні редукції в програмі дозброєння — американські морські збройні сили стоять на висоті своїх завдань і готові кожного часу виконати доручені їм завдання офензивного чи оборонного характеру. Американська воєнна фльота виряджена в усі наймодерніші роди зброї і з їх допомогою вона може заатакувати всі цілі у світі. Загроза совєтського суперництва в ділянці морського зброєння — за словами адмірала Бирка — куди поважніша, як була під час другої світової війни з німецького і японського боку. Совєти розбудовують всі роди озброєння для того, щоб добути першість на морях, але американські збройні сили усвідомлюють цю загрозу і готові її зустріти і добути перемогу над нею, не тільки у випадку такої чи іншої збройної агресії, але й у сьогоднішній „холодній війні".

Стівенсон домагається, щоб Айзенгавер скликав конференцію для справ сеґреґації

Ню Йорк, Н. Й. — Демократичний кандидат на президента Адлей Е. Стівенсон у пресовому інтерв'ю заявив, що президент Айзенгавер повинен скликати на окрему конференцію представників білого і кольорового населення з південних стейтів, щоб злагіднити те напруження, яке заіснувало в зв'язку зі скасуванням окремих шкіл для дітей кольорових батьків. Стівенсон заявив, що не змінив свого становища в справі сеґреґації в школах у своїй промові в Гартфорді, Коннектикат, ані в жадній іншій промові, бо він завжди був за демократизацію в школах. Демократичний кандидат на президента заявив, що уряд президента ЗДА має великий моральний вплив і втішається великим престижем, і тому повинен скликати дворасову конференцію, щоб не допустити до поглиблення тих розходжень, які заіснували на півдні цієї країни внаслідок скасування Найвищим Судом ЗДА окремих шкіл для кольорових дітей. На цій конференції провідники і білого і кольорового населення зрозуміють, на думку Стівенсона, ту велику відповідальність, перед якою стоїть ця країна. Справа окремих шкіл приносить велику шкоду ЗДА закордоном, і тому треба зробити все, що можливе, щоб цю проблему щасливо розв'язати, — твердить Стівенсон.

Бенсон заявляє, що уряд продаватиме бавовну закордонним країнам

Вашингтон. — Секретар рільництва Езра Тефт Бенсон заявив, що уряд 1-го серпня почне продавати закордонним країнам ту бавовну, яка находиться в урядових складах. Секретар рільництва повідомив також про те, що пропонував південним демократам вищу допомогу на підтримку цін на бавовну, якщо вони погодяться на те, щоб і надалі існувала плинка допомога фармерам. Повідомлення Бенсона про продаж бавовни закордон спричинило знижку цін на бавовну на біржі в Ню Йорку і Ліверпулі в Англії. Представник єгипетської амбасади негайно запротестував проти проєкту Бенсона, заявляючи, що його уряд буде з цього невдоволений. „Вважаємо це рішення, казав єгипетський представник, за нещасливий крок". Але Бенсон заявив, що ЗДА не думають викликати демпінґу на бавовну, бо будуть її продавати по світових цінах. Секретар рільництва свідомий того, що деякі країни, які продукують бавовну, будуть протестувати проти рішення ЗДА, але ж ця країна „не може бути постійно парасолею для світового ринку бавовни". ЗДА вивезли в минулому році закордон 3,5?0,000 пак бавовни, в цьому році, який закінчиться 30-го червня, вивезуть коло 2,500,000 пак. Від найближчого року задумує ця країна експортувати закордон по 5,000,000 пак, щоб зменшити ті запаси, які є в урядових складах. Уряд має запас бавовни, який становить 12,000,000 пак, вартости 2,100,000,000 долярів. Згідно з окремою програмою ЗДА продають бавовну закордон по ціні на 6-10 центів меншій, як на домашньому ринку.

Ґрончі закликає ЗДА скріпити НАТО

Вашингтон. — Італійський президент Джовані Ґрончі конферував із президентом Айзенгавером довше як одну годину про оборонні справи Західньої Европи, і обидва президенти погодилися в тому, що треба „скріпити Північно Атлантійське Оборонне Порозуміння в політичній, економічній і психологічній ділянках, а також в військовій ділянці". Президент Ґрончі виявив свій погляд на ролю НАТО і звернув увагу на те, що треба не забувати і про економічні справи, як цього домагається другий пункт статуту. Він також підкреслив справу єдности цієї організації. Президент Айзенгавер хвалив Італію за її ролю в НАТО і висловив признання для італійського народу за те, що дбає про волю і особисту свободу одиниці. Обидва президенти погодилися в тому, що, на випадок потреби, будуть відбуватися дальші зустрічі представників обох держав. Італійський президент передав Айзенгаверові в подарунку репродукцію стату „Діскоболюса", якої оригінал виконав грецький скульптор Мирон коло 500 року перед нар. Христа. Айзенгавер подарував през. Ґрончі чашу, одну стопу заввишки, яку випродукувала фірма „Стюбен" в Корнінґу, Н. Й.

Радарова лінія 1,600 миль довжини слідкуватиме за випробуванням ракет

Ню Йорк, Н. Й. — Департамент оборони повідомив, що за кілька тижнів готова буде радарова лінія на 1,600 миль довжини, яка слідкуватиме за випробуванням керованих ракет. Стації цієї радарової системи розміщені на островах Атлантійського океану від Флориди до острова св. Люції, зокрема в Кейп Кеневерал (Флорида), і на островах: Ґренд Багама, Елевтера, Сан Сальвадор, Меяґвана, Ґренд Торк, Сан Доминґо, Порто Ріко, та св. Люції. Побудова цієї радарової лінії коштувала коло 10 мільйонів долярів. Керовані ракети, які можуть летіти на віддаль 1,500 миль, будуть вистрелювати понад Атлантиком, щоб випробувати точність їх влучання. Гадають, що ці керовані стрільна можна буде вдосконалити до такої міри, що ними можна буде стріляти з Америки до Европи.

Засуджений комуніст через п'ять років після засуду явився в суді

Ню Йорк, Н. Й. — 49-річний Джілберт Ґрін, комуністичний провідник в стейті Ілліной, явився до суду в Ню Йорку, щоб відбути п'ятирічну кару, яку мав почати ще в літі 1951 року. Від того часу Ґрін ховався. Три дні тому він написав листа до суду, що явиться відбувати свою кару. Перед судом, в призначеній годині, стали Ґрінова жінка, три сини та брати, які не бачили його майже п'ять років. На запит журналістів, де він перебував увесь цей час, Ґрін відповів: „я був у Народному Місті, в ЗДА, на розі евеню Конституції і вулиці Громадянські права". На дальші запити Ґрін додав, що „мав в цьому році теплу зиму". Ґріна судитимуть за образу суду, і до п'яти років ув'язнення, на які він був засуджений в 1951 році, може він дістати додаткову кару.

ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ ДОПОМАГАЄ В КОЖНІЙ ПОТРЕБІ І В КОЖНОМУ ВИПАДКУ

Під час останніх повеней у Каліфорнії Американський Червоний Хрест заопікувався жертвами цих стихійних нещасть і дав допомогу около 17.000 родин з-поміж поводян. На фото: мешканці міста Юрека в Каліфорнії, що врятувалися із заллятих і знищених водою домів.

Чу Ен-лай перестеріг Неру, що на нього приготовлено замах

Ню Делі. — Індійський прем'єр Неру дістав був від комуно-китайського прем'єра Чу Ен-лая кабльограму з пересторогою, що коли Неру поїде до Бомбаю, то його життю грозитиме там небезпека. Сталося це в половині лютого ц. р. Неру всеодно поїхав 20 лютого з Ню Делі до Бомбаю, але індійська поліція взяла собі до серця пересторогу Чу Ен-лая і прийняла спеціяльні заходи для охорони Неру. Між іншим, Неру повезли закритим, а не відкритим автом, не допустили до нього на летовищі пресових кореспондентів і весь час тримали під чисельною та строгою поліційною охороною. Індійці вважають, що комуно-китайська розвідка має добрі інформації і між іншим була правильно поінформована, що перед конференцією в Бандунґу націонал-китайські терористи плянували замах на комуно-китайських делеґатів: тоді дійсно термінова бомба вибухла була в літаку, що віз комуно-китайських кореспондентів і всі вони згинули. Часописи звертають увагу на небувалий в історії міжнародних взаємин факт, щоб прем'єр одної держави перестерігав прем'єра сусідньої держави, що на нього приготовляється замах — на його ж території. Виходить, що індійські комуністи повідомили Пейпінґ про змову на життя Неру, пляновану в колах або тих же комуністів, або місцевого племени, обуреного новим адміністраційним пляном центрального уряду Індії в Делі, який піддавав Бомбай під відання центрального уряду, а не автономного місцевого.

Тікають з Совєтського Союзу уже і приборкувачі медведів

Ню Йорк. — Пресовий відділ Американського Комітету Визволення від большевизму подав до відома, що з совєтського цирку, який перебував в Аахені в Німеччині, втік 26-річний приборкувач медведів Віктор Ілінський, колишній офіцер совєтської армії. Ілінський звернувся до німецької влади з проханням визнати його політичним втікачем і дати йому право азилю. Журналістам заявив він після своєї утечі, що вже довший час слухав передач Радіо Визволення і тепер хотів би виступити в цьому радіо із зверненням до своїх земляків у Совєтському Союзі. Німецька влада запропонувала представникам совєтської амбасади зустріч з Ілінським, але вони відмовилися говорити з ним, передали тільки йому листа від його дружини, що залишилася в СССР, із закликом вертатися „на родину". Ілінський виявив теж, що під час корейської війни він служив в одному із сиґнальних совєтських з'єднань, стаціонованих у Північній Кореї і після перемир'я переведених до Китаю.

В ГОЛЛЯНДІЇ Й ПОРТУҐАЛІЇ ЗАСНОВАНО ТОВАРИСТВА ПРИЯТЕЛІВ УКРАЇНИ

Згідно з одержаними в останніх днях повідомленнями, зокрема газетними вирізками, з двох европейських країнах, Портуґалії й Голляндії, створено Товариства Приятелів України, в склад яких входять видатні діячі цих країн. В обидвох випадках ці Т-ва створено заходами і стараннями відомого українського европейського діяча, інж. Андрія Кішки.

В голляндській пресі подано таку інформацію про створення Товариства „Нідерляндські Приятелі України":

„Поміж країнами Совєтського Союзу, що їх поярмили росіяни, найбільшою є Україна. СССР має понад 210 мільйонів населення, з того 90 мільйонів росіян, а 120 мільйонів не-росіян. З-поміж цих останніх українці в кількості 50 мільйонів становлять найбільший нарід. Територія України є більша, ніж територія Франції, а її християнська культура обходить тепер своє 1000-річчя. Хоч совєтська конституція ґарантує Україні незалежність і хоч Україна є членом Об'єднаних Націй, проте вона не має жадної свободи і над нею панують всевладно московські комуністичні можновладці. В доказ симпатії до цього великого поневоленого народу, який заслуговує на наші симпатії, піддержку і зацікавлення з уваги на його культуру і його боротьбу за волю, група нідерляндців на зборах в Ейндговен 14-го січня ц. р. рішила створити товариство „Нідерляндські Приятелі України", метою якого є: плекати приязнь і добрі взаємини між нідерляндським і українським народами. Після обговорення і схвалення статуту Т-ва, обрано його екзекутивний орган..." З дальших інформацій довідуємось, що Т-во „Нідерляндські Приятелі України" по день 25-го лютого нараховувало 60 членів з різних суспільних прошарків. У склад Екзекутиви Т-ва входить м. і. інж. Я. Тіммерманс, автор виданої перед двома роками книжки „Приятелі Східньої Европи", у якій перше місце віддано Україні. На основуючих зборах Т-ва були приявні в характері гостей інж. А. Кішка, о. мітрат Яків Перрідон та д-р Антонович.

Подібне Товариство „Портуґальських Приятелів України" засновано в половині лютого ц. р. в Лісбоні. Вістку про це подали на перших сторінках столичні часописи „Новідадес", „А Воз" та інші, поміщуючи рівночасно довші інформаційні та незвичайно прихильні для України й українського визволення редакційні статті і коментарі.

ДОЛЛЕС ПЕРЕДБАЧУЄ „ДРУГУ РУНДУ" В ХОЛОДНІЙ ВІЙНІ З СССР

Вашингтон. — „У своїй недільній промові я ясно зазначив, що не думаю, що боротьба (з комунізмом) вже закінчилась. Мабуть скінчилася тільки одна рунда, прийнявши, що заповіджені совєтські зміни втримаються. Друга рунда щойно мабуть починається. Ця друга рунда матиме інший характер від першої, і — як я заявив в своїй недільній промові — було б нещастям обмежуватись до самовдоволення... Як я вже заявив, теперішня совєтська тактика, зберігаючи свої грабіжницькі цілі, наставлятиметься мабуть більше на хитрість, як на силу, на яку наставлялась раніше..." Таке заявив державний секретар Доллес під час своєї пресової конференції, яку відбув у вівторок 28 лютого ц. р. Своїми відповідями й заявами на тій пресовій конференції він заокруглив свої завваги на тему сучасної міжнародної ситуації, що їх висловив був в минулу п'ятницю під час переслухування на Сенатській комісії для закордонних зв'язків, і в минулу неділю, у своїй великій промові у Филаделфії на „Форумі" часопису „Бюллетин". Державний секретар заперечив, наче б був „надто оптимістичний" в оцінці теперішньої ситуації та постави Совєтського Союзу. Зате він підтримав свій погляд, що Совєти тому відступили від тактики залякування і погроз, бо та тактика потерпіла повну невдачу, розбившись об зорганізований спротив Заходу. Державний секретар твердив, що американська закордонна політика мусить прийняти більшу гнучкість і більшу послідовність, взявши під увагу зміну совєтської тактики. Дж. Ф. Доллес заповів, що в п'ятницю цього тижня, 2 березня вполудне, він відлітає на Середній і Далекий Схід. Він їде на конференцію держав Південно-Східнього Азійського Пакту (СЕАТО) в столиці Пакістану Карачі, але при цій нагоді відвідає 10 держав, при чому дві з них, Цейлон і Індонезію, бачитиме вперше. Доллес підкреслив, що між іншими державними мужами говоритиме також з індійським прем'єром Неру. Доллес сподівається винести з усіх розмов на Середньому і Далекому Сході цінний матеріял для устійнення дальшої політики ЗДА. Доллес заперечив, наче б у розмовах з англійським прем'єром Іденом у Вашингтоні виготовлено будь-який „воєнний плян" — спільної англо-американської військової акції для перешкодження, щоб не прийшло до ізраїльсько-арабської війни. Він заявив, що в справі ситуації між Ізраїлем і арабами нараджуватиметься з генеральним секретарем Гаммершилдом, який тільки що вернувся з тієї частини світу. У своїй кінцевій частині завваг на пресовій конференції, державний секретар знову вернувся до актуальної зміни совєтської політичної тактики та заявив, що покищо завчасно твердити, чи та совєтська зміна тактики триватиме довго, чи коротко. Совєти в кожній хвилині — казав Доллес — можуть завернути назад до своїх погроз „за старим курсом". Тому державний секретар признав неоцінимим бути постійно сторожким і не послаблювати своєї сили.

Франція поставила ультимат альжирським партизанам

Париж. — Альжирські націоналісти мають до вибору: або замирення, вибори і переговори, або „повну війну". Такий наче-б то ультимат поставив французький прем'єр Ґю Молле альжирським повстанцям, виголосивши велику промову через радіо до Франції й Альжиру, безпосередньо після 8-годинного засідання французького уряду над справою Альжиру. — Все ж — підкреслюють часописи — промова французького прем'єра була втримана радше в примирливому тоні заклику до співпраці, ані ж в тоні погрози. Молле заявив, що коли тільки настане в Альжирі спокій, то там відбудуться вибори, за якими послідують реформи під кличем „справедливости і рівности" для мусульман. Европейським колоністам в Альжирі Молле обіцяв „безпеку життя та охорону прав і маєтку". Коли ж повстанці відкинули б перемир'я та переговори про майбутній правний зв'язок із Францією і реформи в Альжирі, а продовжували збройну боротьбу, то „Франція буде примушена змобілізувати всі свої джерела для запевнення безпеки для населення Альжиру". — Молле нічого не сказав про ухвалу французького уряду у військовій ділянці, але поширилась вістка, що рішено вислати до Альжиру дальших — хоч не 200,000 війська, як цього домагався генеральний резидент Лякост, — все ж — 50,000 вояків. Однак усі французи однозгідні в тому, що самим військом і поліцією не можна вже встановити спокою в Альжирі, де 8 мільйонів арабів є в куди гіршій і підряднішій ситуації, аніж один мільйон европейців, що мають в своїх руках адміністрацію, промисл і торгівлю.

В АМЕРИЦІ

● **Довгорічний** провідник Соціялістичної партії в ЗДА, Норман Томас промовляв у Сиракюзах, Н. Й., де його аваційно вітали. Томас, який кілька разів кандидував на президента ЗДА, відповів на оплески: — „Щадіть руки! Я завжди діставав більше оплесків, як голосів".

● **72-річний лікар** д-р Рей Л. Кнепп в Акроні, Огайо, признався в суді, що за недозволені операції над жінками (по 300 операцій річно) від 1934 року заробив більше як мільйон долярів. Суддя Рей Воттерс засудив його умовно на... чотиримісячне ув'язнення, бо він старий і хворий.

● **Секретар внутрішніх справ** Даґлес МекКей заявив сенаторові Генрі Дворжакові, що він робить із купини гори і забирає йому час. На те сенатор Дворжак відповів, що секретар марнує час Конґресу, коли не хоче дати бажаних відомостей.

● **У Шикаґо** померла стара панна С. Е. Шредер, залишивши нерухомого майна вартости 225,000 долярів. Адвокат, списуючи інвентар, знайшов у стіні на 400 долярів золотих монет, і на 4,460 долярів банкнотів.

● **Елла Кавч** мала б відзначати цього року соті роковини з дня народження, але відзначала 29 лютого тільки 24-ті роковини, бо 75 років у її житті припало на непереступні роки. Власне вона мала б відзначати свої 25-ті роковини, але в 1900 році як відомо не додано 366-го дня.

● **Коло Дейтону, Огайо,** розбився військовий літак типу „В-50 Суперфорт" з 11-ма членами залоги. Всі вони згинули, коли літак налетів на фармерську хату і експльодував.

● **Президент Айзенгавер** підписав закон, згідно з яким конґресмени можуть на державний кошт телефонувати річно впродовж 3,000 хвилин і надавати депеші в кількості 20,000 слів. Досі конґресмени могли телефонувати впродовж 1,800 хвилин і надавати депеші в кількості 12,000 слів.

В СВІТІ

● **Північно - корейські комуністи** передали альянтському командуванню в Кореї відповідь на запит, що сталося з 2,720 альянтськими військовиками, які досі числяться як „пропавші в акції". Американський контрадмірал Волтер Мур одержав від комуністичного генерала Чунґ Коок Рока повідомлення про долю кожного з цих 2,720 вояків, але докладніше про це покищо не оприлюднено. Американці переконані, що багатьох полонених з Корейської війни досі затримують насильно в Китаї.

● **У Західній Европі** закінчився в минулу суботу 26-денний період морозів, які коштували життя 851 людині. Ще тільки в Голляндії, Бельгії і в північній Німеччині панує дошкульний холод. Різним країнам в Европі погрожують тепер повені від танучих снігів і льоду. НАТО заздалегідь приготовляє військо, літаки й харчові продукти для допомоги потребуючим.

● **Мохаммед бен Белла,** колишній майор французької армії, один із провідників партизанського руху альжирських націоналістів, який втік з французької в'язниці, де мав перебувати до кінця свого життя, прибув до Єгипту і заявив, що партизани приймуть зброю від кого завгодно — „навіть від комуністів, і від самого чорта". В Каїро приміщується головна кватира Національного Фронту Визволення Альжиру, що його підтримує грішми і зброєю єгипетський уряд.

● **Чеський міністер** закордонних справ Вацлав Давід твердить у депеші, висланій до генерального секретаря Об'єднаних Націй Гаммершилда, що причиною катастрофи чеського пасажирського літака, яка сталася 18 січня ц. р., був його зудар з бальоном, що летів із пропаґандивною літературою Комітету Вільної Европи. У тій катастрофі з 26 осіб, які були в літаку, згинули 22.

● **Еспанська поліція** твердить, що недавні демонстрації студентів проти урядової партії Фалянґа були інспіровані комуністами, за директивами совєтської амбасади в Парижі. В поліційному комунікаті названо прізвища заарештованих під час тих бурхливих вуличних демонстрацій, як зв'язкових між мадридськими комуністами і згаданою амбасадою у Франції. Комуністи, мовляв, ведуть віддавна плянову акцію інфільтрації еспанських інтелектуальних і студентських кіл.

СВОБОДА — SVOBODA
Український щоденник — UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

МІСЯЦЬ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА

Березень — місяць Американського Червоного Хреста. З першим днем цього місяця починається збірка фондів на цілі цієї інституції, що направду записана золотими літерами у серцях мільйонів людей не тільки цієї, але й закордонних країн. Ціллю цьогорічної березневої кампанії Американського Червоного Хреста є зібрати 90 мільйонів долярів на фінансування всебічної гуманітарної допомоги і праці, яку ця шляхетна інституція веде.

Якщо є на світі яка інституція, що не потребує спеціяльної рекомендації, то це в першу чергу Американський Червоний Хрест. Він бо — це той найближчий сусід кожного з нас, на доброзичливо простягнену помічну руку якого ми можемо розраховувати в кожній потребі і в кожному нещастю. Багатобічної діяльности Червоного Хреста не можна обняти жадним реєстром, як не можна зареєструвати і всіх тих потреб та нещасть, що трапляються в людському житті. Згадаймо тільки коротко:

Величезні потреби гуманітарної опіки для тих, що служать у збройних силах та для їх родин — це одне з головних завдань саме Американського Червоного Хреста. Лікарні і їх вишколений персонал, опіка над реконвалесцентами, опіка й допомога родинам вояків, нагла допомога при всіляких нещасливих випадках, — усюди там, де потрібно допомоги, доброго серця і ласкавого слова, є Червоний Хрест, однаково під час миру, як і під час воєнного катаклізму.

Мало хто знає, що одну третю частину всієї резерви крови, якою рятується життя хворим, покаліченим в автомобільних чи інших нещасливих випадках, призбирує Червоний Хрест. Для прикладу праці Червоного Хреста можна навести акцію допомоги, яку повела ця благодійна інституція під час минулорічних катастрофальних гураганів і повеней. Понад 27 мільйонів долярів видано на допомогу тим, що втратили дах над головою, щоб їх примістити, нагодувати і зодягнути, щоб допомогти їм знову стати на ноги, з яких їх повалило стихійне нещастя. Це — тільки в цій країні. Дальші великі мільйони видано на допомогу потерпілим у всіляких нещастях людям в чужих країнах. Майже мільйон долярів видав Американський Червоний Хрест на подарунки для хворих і бідних дітей в 37 країнах світу впродовж минулого року.

Подібний реєстр можна було б продовжувати безконечно. Знак Червоного Хреста — це символ допомоги, надії і розради для всіх у потребі і нещастю. Хто з нас може знати, коли й він опиниться в такому положенні, в якому Червоний Хрест може бути для нього спасенною надією, допомогою і розрадою?

Про всі ці та подібні речі ми повинні пам'ятати, зокрема, в березні, місяці Червоного Хреста. Вся бо та величезна харитативна праця, яку виконує Червоний Хрест, вимагає величезних видатків, і тільки ми самі, кожний з нас, може і повинен дати цій організації відповідні фонди. Ніхто не вимагає від нас, щоб ми жертвували своє майно, ніхто не вимагає, щоб ми жертвували більше, ніж можемо. Але те, що можемо, ми повинні пожертвувати. Червоний Хрест — це ми, це ті, що жертвують, і ті, що потребують допомоги. Саме через Червоний Хрест щасливіші єднаються з нещасними і потребуючими опіки та допомоги. А два рази щасливий той, хто спричиняється до щастя і зменшення недолі інших. Сьогодні ми повинні допомагати, щоб мати право на допомогу тоді, коли самі її будемо потребувати.

Американський Червоний Хрест під час своїх березневих кампаній збирання фондів віддає окрему увагу й поодиноким національним групам. Це не без причини. Досі бо ці групи, між ними й українська, виявляли велике зрозуміння до праці і потреб Червоного Хреста, на допомогу якого завжди можуть розраховувати не тільки вони самі, але й країни та народи їхнього походження. Крім того, активна участь в кожній акції Американського Червоного Хреста зв'язує нас ще тісніше з високими ідеалами нашої прибраної Батьківщини.

Живемо в тривожних і грізних часах, у яких стихійні нещастя чергуються з тими, що їх викликають та спричиняють обставини і лихі люди. В такій ситуації всі ми повинні, відповідно до наших сил і спроможностей, забезпечувати відповідними засобами Американський Червоний Хрест, цього „найближчого сусіда" кожного з нас. Упродовж березня матимемо багато нагод вкинути нашу пожертву в позначену знаком Червоного Хреста пушку збірщика. Не проходімо біля нього байдуже, але своєю щедрою пожертвою допоможімо Червоному Хрестові здійснювати його велику місію.

УСПІХ ЧИ НЕВДАЧА?

Державний секретар Доллес виголосив в останніх кількох днях дві великі промови на тему: про американську закордонну політику в зв'язку з відомими змінами совєтської тактики від часу смерти Сталіна, зокрема ж у зв'язку з совєтським дипломатичним наступом на всіх континентах світу. Коли рекомендація Доллеса збільшити економічну допомогу Америки економічно відсталим країнам, у формі даровизни, позик та інвестицій, — коли та рекомендація, зроблена в недільній промові у Филаделфії, зустрілася взагалі з прихильним відгуком в американському політичному й господарському світі, то міркування державного секретаря з минулої п'ятниці на форумі сенатської Комісії закордонних зв'язків викликали — делікатно кажучи — загальний скептицизм. Твердження Дж. Ф. Доллеса, що перехід совєтської політики від тактики насильства за часів Сталіна до тактики політичної й господарської „коекзистенції" є доказом програ Совєтів та виграї Заходу — це твердження зустрілося з гострими застереженнями відразу на засіданні згаданої сенатської комісії, а з ще гострішими — у пресових коментарях. Трудно знайти бодай один поважний американський часопис — навіть виразно республіканської орієнтації, отже найприхильніший до теперішньої адміністрації включно з особою Дж. Ф. Доллеса — який поділяв би цей оптимізм державного секретаря.

Так, напр., „Ню Иорк Гералд Трибюн", який стоїть у перших рядах тих, хто переконує Д. Д. Айзенгавера знову кандидувати, — у двох статтях в тому самому числі з 27 лютого ц. р. розкриває, так би мовити, „точка за точкою" повну безпідставність Доллесового оптимізму. Він каже, що може краще було б, якби Дж. Ф. Доллес мав менше теоретично наукове знання, як він його має, бо тоді більше прислухався б до голосу практичних знавців міжнародних справ, зокрема СССР, і більше вистерігався б власних помилок. Мовляв: велика більшість членів теперішнього уряду, урядовців в самому Державному Департаменті, американських амбасадорів та керівних діячів держав-союзниць ЗДА — не поділяють оптимізму Доллеса. Один з високих урядовців Державного Департаменту, прочитавши стенографічний протокол зізнань державного секретаря перед сенатською комісією, висловився так: „Інколи дивуюся, чи державний секретар взагалі читає телеграми нашої амбасади в Москві".

Офіційному оптимізмові теперішнього державного секретаря ЗДА протиставиться факт, що в останніх роках СССР скріпився понад усякий сумнів військово, технічно й економічно. Він випродукував атомову зброю на два роки раніше, як це передбачали американські фахівці, і поруч із складами атомових бомб має вже склади водневих, а в непередбачено швидкому часі продукує далекосяжні ракетні й турбо-моторові літаки, керовані ракети й усяку іншу офензивну зброю. Його продукційна здібність в ділянці важкого, зокрема воєнного, промислу пішла так далеко, що сьогодні комуністичний Китай має за два роки 2,000 літаків різних типів і — з совєтською допомогою — розбудовує свій власний важкий промисл. Перемирчі договори в Кореї і Індо-Китаї були безсумнівно совєтськими дипломатичними перемогами, що їх комуністична пропаганда використала в цілому світі, вказуючи на ті договори, як на доказ, що ЗДА — це „паперовий тигр". Два роки тому годі було навіть подумати, що Єгипет і Сирія опиняться в гурті покупців „дешевої" комуністичної зброї, що зникне західний монополь на впливи на Середньому Сході, що польські комуністичні інженери будуватимуть дороги для мохаммеданських паломників і що прем'єр Камбоджі, князь Народом Шіганок, один із найактивніших антикомуністів, поїде з відвідинами до Пейпінгу й підпише з червоним Китаєм пакт приязни. Правдою є, що в СССР люди все ще не уявляють собі життєвої стопи не то в Америці, але й на європейському Заході, який не вилазить з господарських турбот. Але правдою є теж, що Совєти щорічно випускають більше абсольвентів технічних шкіл, як ЗДА, і можуть дозволити собі будувати такі великі промислові заклади, як сталеварня чи електрівня в Індії і впливати на настрої на Близькому й Середньому Сході не тільки словесною пропагандою, але й показами своїх виробів.

В Англії — звертають увагу американські коментатори — уряд Ідена веде розпучливу кампанію проти актуальної небезпеки інфляції. Захитання престижу й впливів Англії в Єгипті, у Греції та на всьому Середньому Сході — це виграш Совєтів. Франції загрожує деградація з позиції великодержави. Найсильнішим союзником Америки на європейському суходолі є тепер Західня Німеччина, якій, проте, загрозить поважна політична криза, коли не стане найпевнішого стовпа, що на ньому той союз спирається, — понад 80-літнього Конрада Аденауера. Надії НАТО на 50 німецьких дивізій все ще в мряці, а військова сила цього бльоку у Франції, в Північній Африці і на Середземному морі слабша, а не сильніша. Багдадський пакт після року існування спаралізований об'єднаною ворожою пропагандою комуністичних та „невтральних" країн. Ситуація в Кореї безнадійна, а навпроти Квімой, Матсу і Формози росте буквально з кожним днем комуністична сила.

Брати Алсопи у своїй постійній колюмні в „Н. И. Геральд Трибюн" пригадують державному секретареві, що рецепт автосугестії безперервним повторюванням собі на всякий спосіб: „усе йде до ліпшого й ліпшого", — що цей приємний рецепт навіть у медицині невдалий. Вони запевняють, що неможливо говорити про успіхи американської — чи взагалі західньої — політики, коли безперечно великі успіхи Москва осягнула на Близькому Сході, серед арабських країн, у відношенні до Західньої Німеччини, в ізраїльсько-арабському конфлікті. „З усього разом узятого складається невеселий образ".

Очевидно, що можна поділяти оптимізм Дж. Ф. Доллеса, коли мова про остаточний вислід змагу вільного світу з Москвою і керованим нею міжнародним комунізмом. Проте актуальний теперішній образ міжнародних відносин не настроює надто рожево.

Любомир О. Ортинський

ДЮССЕЛЬДОРФСЬКЕ ВИРІШЕННЯ

Від німецьких виборів до створення боннського парляменту восени 1953 р. не було у Федеративній Республіці Німеччини політичної події внутрішнього характеру, яка викликала б більше зацікавлення, як вислід голосування в парляменті найбільшої країни Республіки — Нордрайн-Вестфалія над вотумом недовір'я теперішньому урядові країни, очоленому політиком Християнської Демократії (ЦДУ) Карлом Арнольдом. Голосування відбулось 20 лютого 1956 р. з таким виглядом: 102 голоси — за внесок недовір'я, 96 — проти. Коаліційний уряд християнських демократів — Вільної Демократичної Партії і Центру був повалений, а на його місце прийшов коаліційний уряд соціялістів (СПД) і ... Вільної Демократичної Партії — ФДП.

Такий, покищо ,фацит' кількатижневої кризи в Дюссельдорфі. На перший погляд могло б здаватися, що йде про другорядну політичну подію провінційного характеру без більшого впливу на хід німецької політики. Але так не є.

Вотум недовір'я ... Аденауерові

Формально соціялісти і вільні демократи (останні були в уряді Арнольда), поставили внесок недовір'я прем'єрові Арнольдові. Але рівночасно з тим вони під час перших дебатів над внеском підкреслювали, що не мають найменших закидів щодо десятилітнього урядування прем'єра, якому і соціялісти, і вільні демократи виставили якнайкраще свідоцтво, аж до висловів співчуття. Їм іде, підкреслювали вони, про зламання монопольного становища Християнської Демократії і заміненння т. зв. „канцлер-демократії" справжньою демократією.

У випадку соціялістів таке намагання самозрозуміле. Як опозиційна партія боннського парляменту, вони, очевидно, використовують всяку нагоду, щоб послабити уряд Аденауера, і завжди готові піти на коаліцію з будь-ким, навіть з консерваторами з Центру, щоб вирватися з опозиційного сліпого кута і прийти до влади. Клясичним зразком цієї їхньої тактики було сформування в минулому році баварської коаліції і перебрання влади в мюнхенському уряді. У виборах 1955 р. найсильнішою партією вийшла в Баварії Християнсько-Соціяльна Унія (ЦСУ) — відповідник північно-німецької ЦДУ, що тим самим мала всі шанси виставити уряд. „Прогресивні" соціялісти з СПД, одначе, пішли на коаліцію навіть із крайньо консервативною, малощо не сепаратистичною „Баварською партією", яка плекає надії на реставрацію монархії в Баварії, щоб тільки не допустити до уряду ЦСУ. „Замах стану" вдався, і консервативна, „чорна" Баварія має на протязі року „червоний", чи коаліційний уряд соціяліста Гегнера, а ЦСУ є в опозиції. З погляду СПД, дюссельдорфська подія є тільки ще одним успішним застосуванням уже випробуваної тактики, що має на меті коли вже не повалити теперішній уряд Аденауера, то принаймні утруднити йому, а там і внеможливити переведення законів, які не до смаку соціялістам.

Згідно з теперішньою німецькою конституцією парлямент складається з двох палат: створеного з вибраних послів Бундестаґу і призначених урядовими партіями дев'яти країн 38 членів Бундесрату. Останній, історична інституція німецького парляментаризму (за часів німецького цісарства 1871-1918 рр. — Бундесрат, за Ваймарської республіки — Райхсрат), віддзеркалює федеративний характер республіки і співвирішує в законодавстві і адміністрації ФРН. Пропоновані урядом закони йдуть спершу на розгляд Бундесрату, з черги до Бундестаґу, і коли він прийме якийсь закон, то цей закон іде ще раз на остаточне затвердження Бундесрату. Тільки в справах фінансів і адміністрації має Бундесрат вирішальний голос, і без його згоди не може появитись зобов'язуючий закон. У всіх інших справах його негативне рішення має характер „проволікаючого вета", що може бути перерішене поновним голосуванням Бундестаґу при наявності кваліфікованої більшости голосів.

Отже, про можливість використовування цього „проволікаючого вета" йде соціялістам, які в цій хвилині очолюють коаліційні уряди в Баварії, Гесії, Нордрайн-Вестфалії і Гамбурзі, висилаючи до Бундесрату 17 делеґатів. Таким чином Аденауер утратив абсолютну більшість (має тепер 21 голос), що є потрібна для зміни конституції, і що є актуальне з уваги на прийняття військового закону.

Молоді активісти

Тоді, коли тактика СПД не являє собою нічого нового — тим більше здивування, а то й занепокоєння викликає гра вільних демократів з ФДП. Тільки завдяки їхній зміні фронту в Дюссельдорфі стала можлива нова коаліція, вони є сьогодні в Німеччині тим політичним феноменом, що або при найближчих виборах зійде на третій плян німецького політичного життя, або згуртує навколо себе молоді кадри і схоче відіграватн передову ролю в німецькій політиці. Як виявилося в Дюссельдорфі, ця партія не є сьогодні гомогенна, в ній існують дві протилежні групи: старі ліберали школи Неймана та теперішнього президента Гойса і активісти у віці від 30 до 40 років, що є мало зорієнтовані в засадничих постулятах лібералізму і не читали основних його творів, але проявляють велике бажання дії, а може й влади. Причиною, до речі фармальною, того, що ці молоді люди пішли на коаліцію з соціялістами, був спротив пропонованій ЦДУ, а зокрема Аденауером, більшостевій виборчій системі. Вбачаючи в ній небезпеку вишальтування своєї партії при виборах 1957 р., вільні демократи повели завзяту кампанію проти цього проєкту, і це призвело до його зміни. На початку цього року, властиво, вже не було причини виступати проти пропонованої ЦДУ виборчої системи, бо її вже ЦДУ стягнула. Та хоч не стало причини, керівництво вільних демократів в Дюссельдорфі, молоді люди, запрагнули активізуватись і привели, всупереч перестрогам частини керівництва своєї партії, до коаліції з соціялістами.

Мотиви, якими керуються експоновані діячі „молодих" з ФДП, оцінюють по-різному. ЦДУ дещо спрощує собі справу, коментуючи це відродженням націоналістичних течій, дехто навіть закидає, „що йде про політику, ведену „Гітлерюгендом". Про якесь відродження нацизму годі говорити хоча б тому, що в ЦДУ є більше колишніх профільованих діячів націонал-соціялістичної партії, ніж серед молодих в ФДП, з яких більшість були за Третього Райху ще юнаками і щонайбільше займали пости в Гітлерюгенді. Ближчі до правди натомість погляди, що йде тут про бажання відіграти політичну ролю, стимульоване віком намагання „показати старим", що вони краще поведуть справи.

Користають Совєти

Так, як спрощенням є прибивати до ФДП тавро нацизму, так само безпідставним було б припускати, що у випадку акції молодих вільних демократів іде про якусь совєтську режисуру, інфільтрацію і т. п. Друга справа, що дюссельдорфське вирішення є, без сумніву, корисне для совєтської політики вже хоча б тим, що послаблює стабільність і ефективність уряду Аденауера, проволікає вирішення цілого ряду справ у зв'язку з виставленням німецьких збройних сил, підкопує довір'я Заходу, в першу чергу ЗДА, до Федеративної Республіки і дає арґументи в руки тих політиків на Заході, які озброєння ФНР вважають за озброювання завтрішнього партнера СССР і ворога Заходу. І хоча такі припущення не обґрунтовані, вже самий факт, що до влади, хай і в поодиноких країнах, приходять соціялісти, далі, їх більшість в лоні ФДП і її неясний політичний курс, ба навіть неясна роля в теперішній боннській коаліції, — дають причини до критичного ставлення до ФРН. Гострота кампанії, веденої тепер деякими колами вільних демократів проти ЦДУ і взагалі коаліції, квестіонування доцільности для німецьких інтересів теперішньої зовнішньої політики канцлера Аденауера, також мусять насторожувати зовнішнього спостерігача щодо остаточної цілі такої політики.

Не поділяючи думки деяких аж надто песимістичних коментаторів події в Дюссельдорфі, які вбачають у ній повторення чи аналогію з Ваймарською республікою по смерті Штреземана, вважаю, що положення настільки серйозне, що ЦДУ-ЦСУ мусить багато дечого зі своєї дотеперішньої практики зревідувати, мусить піднестись з лаврового ложа перемог і піти в маси, якщо хоче здобути собі їх для наступних виборів.

КАРА СМЕРТИ

Лондон. — Уже давно ведеться в пресі і на різних зібраннях у Великобританії дискусія: за чи проти кари смерти. В газетах опубліковано багато листів, автори яких обстоюють задержання дотеперішнього закону про кару смерти за убивство або — його скасування.

Звичайно, парлямент не міг бути байдужий до питання кари смерти. У всіх трьох партіях, що творять парлямент (консервативи, лібералі, соціялісти), є противники кари смерти.

Для Англії ця справа не нова. Уже 1948 року парлямент висловився за скасування кари смерти. Але Палата Лордів подала свій протест (вето), і закон лишився незмінений. Тепер ця справа знов стоїть перед парляментом.

Тому що справа кари смерти не має політичного характеру, вирішено, щоб члени парляменту голосували за чи проти кари смерти вільно, незалежно від партійної дисципліни. Коли б уряд не прийняв цієї пропозиції, то закон про кару смерти лишився б без зміни, бо консервативні посли голосували б за своїм урядом, який є проти скасування кари смерти.

Коли дійшло до вільного голосування в парляменті, то більшість висловилася за скасування кари смерти. В дебатах міністер внутрішніх справ Ллойд Джордж обстоював дотеперішній закон.

23-го лютого прем'єр сер Антоні Іден дав відповідь у парляменті на питання, що буде робити уряд з рішенням парляменту про кару смерти. Уряд — зазначив прем'єр — не буде вносити власного проєкту закону в справі кари смерти. Парлямент може ухвалити як закон, той проєкт скасування кари смерти, що його внесла група послів під проводом С. Сілвермена.

Якщо цей проєкт буде прийнятий парляментом, то він буде переданий на затвердження до Палати Лордів. Можна думати, що палата лордів не поставить свого „вета".

В мотивах за скасування кари смерти в пресі і в парляменті згадувалося часто, що „цивілізоване суспільство може обійтися без кари смерти. Противники кари смерти наводять судові помилки, що трапилися в різних країнах, коли покарано смертю людей, які (пізніше виявилося) були невинні.

Противники кари смерти беруть на допомогу статистику: в тих країнах, де нема кари смерти, відсоток убивств не більший, як у державах з карою смерти.

Сторонники кари смерти бояться, що після скасування цієї кари злочинні нахили у деяких осіб виявляться в більшій мірі. В одному дописі, вміщеному в лондонському щоденнику, питання поставлено так: є, мовляв, вроджені злочинці, яких ніякі закони не злякають, бо вони однаково будуть убивати. Але кара смерти охороняє суспільство від цих виродків, бо не дає їм плодити дальших злочинців . . .

Поза статистикою убивств в різних країнах, наводять ще чуттєві арґументи проти кари смерти: мовляв, досить горя родини (убитого), що втратила свого члена, а тепер ви хочете, щоб таке саме горе постигло й родину убивника? Це ж не гуманно!

Пригадується історичний факт: проф. Т. Масарик, поки не був вибраний на президента Чехословаччини, був рішучим противником кари смерти. Але, як президент, мусів затверджувати смертні присуди.

П. А.

О. Дереш

ВІВЧАР

(5)

Вівчар пихкав люльку в задумі, а собака лежала тихо, прислухаючись до його бесіди, поклавши голову між витягнені передні лапи. Почувши слово „вівці", пес відразу піднявся на ноги. Вівчар приволікся до собаки, сів коло неї, притулив її до себе й гладив по голові, як малу дитину. Дивна ніжність заволоділа ним так, що забув за біль, і за рану на нозі, а всі його почування зосередилися коло собаки. Собака й собі притулилася до вівчаря, і так сиділи тихо, непорушно, як два приятелі, які вже віддавна зжилися між собою і приязнь була для них цілим життям. Тихо було кругом, темно в колибі, тільки жар від люльки освічував затверділе від вітру й сонця вівчареве обличчя.

Коли біль пригадав вівчареві дійсність, він нарізав з дерева тоненьких трісок, поклав на них кілька патиків і розпалив вогонь. Радісно бухнуло полум'я, побігло по сухих галузках смерічки й блиснуло сотками зірок. У колибі зробилося відразу привітно й відрадніше. Вівчар присунувся ближче до вогню, на колоду поклав своє хірургічне приладдя, перехрестився і став уважно приглядатися рані, міркуючи, як треба її шити.

Отут і тут. Аж сім швів треба зробити, щоб рана добре зрослася. Тепер, Андрію, закуси зуби й не стогни, хоч як буде боліти. Захотілося тобі ловів, то лови тепер свою кров, щоб з тебе не втекла. А місце уколів зазначи смолою, бо як з болю очі сльозами зайдуть, то зле зашиєш, а як м'язи зле зростуться, то будеш хромати ціле життя на пам'ятку.

Тримаючи шило з засиленою насмоленою дратвою біля ноги, якусь хвилину сидів у напруженні, не маючи відваги запхати шило в живе тіло. Нараз — скорий рух, шило пролізло крізь шкіру, і вівчар зойкнув з болю. Дальші шви зав'язував уже спокійніше. Вся литка була в крові. Зав'язавши останнє шво, припік на вогні кусок смоли й засмолив рану. Поклав на неї чисту шматку, обвинув ногу другою більшою, обв'язав шнурком і накотив на неї зашиту штанку. Знесилений, сперся об пень, і напруження уступило місце втомі. Краплистий піт облив його обличчя, а омлілість заволоділа тілом. Сидів з похиленою головою, з опущеними руками й важко дихаючи.

— Шив рани людям і дивувався, що вони кричали з болю й плакали, а тепер на собі самім переконався, що воно таки добре болить. Десь аж серце скорчилося та ще й тепер не хоче заспокоїтися. А в голові шумить, як у вулию, коли роїться. Та, здається, рану добре зашив, директор шпиталю ліпше не зробив би. А за собаку забув. Злий з мене господар, коли про себе першого подбав. Ну, ходи, синку, до мене, бо мені важко рушитися. З тобою не так лихо, як я думав. Ти мав нині більше щастя, як я, хоч дик тебе таки гостро напастував. Кості в тебе цілі, бо хоч тисну їх, а ти нічого не говориш. Ага, тут болить, бо продерта шкіра й нарушені м'язи. Зараз і тобі рану справимо. Треба тільки два шви зробити. Виджу, що тебе таки сильно заболіло від уколу, коли ти мене зубами за руку зловив. Лови, лови, коли тобі від цього легше, і так знаю, що не вкусиш. Та смолити не буду. Твоя слина ліпше лікує, як смола. Богу дякувати, ми вже по роботі. А здається, ми обидва голодні і повечеряти треба.

Вівчар вийняв з торби хліб і сало, відкраяв пайку для собаки і сам поволі їв, хоч їда не дуже то нині йому до смаку була. Скінчивши вечеряти, присунув чатиння ближче до ватри, підкинув дров так, щоб борзо не горіли й удержували жар, поклав голову на торбину, стараючись приміститися так, щоб нога найменше боліла. Та біль не давав йому лежати, бо за хвилину він сів, присунув ранену ногу до вогню й вдивлявся в горіюче дерево, що тріскотіло від жару, наповнюючи колибу ароматним запахом живиці. Дим поволі клубився вгору і сивим пасмом снувався крізь нещільні двері та отвори в дасі. На стіні колиби рушалася тінь вівчаря, — то виринала аж на стелі, ніби тінь велетня, то припадала до землі й губилася в темряві. Собака лежала близько господаря, постогнуючи уві сні. Приємне тепло, що йшло від вогнища, завмирало на краях колиби, знеможене в боротьбі з холодом. Знеможений трудовим днем і важкими переживаннями вівчар поволі запав у сон.

— Вставай, Андрію, вставай, медвідь телицю пірвав та й бик десь пропав! — вигукував батько, термосячи за рукав малого хлопця, що спав у колибі на чатинні, прикритий дірявою рядниною. Хлопчина, непритомний від сну, підвівся, протираючи очі й дивлячися здивовано на батька. — Та рушайся, сталося нещастя! Вставай скоріше!

Хлопець зірвався на ноги і вибіг з колиби за батьком. Надворі була темна ніч. За вершки дерев чіплялися хмари, а ліс шумів від сильного вітру та бив галуззям на сполох. Між хмарами проскакували блискавки, вогненні величезні вужі, прорізуючи темряву ярким світлом старого золота та розтопленої міді. Ударені блискавками хмари палали вогнем, як запалені солом'яні стріхи, освітлюючи на мить розірвані заслони неба. Кругом стріляли батерії громовиці, котилися гуркотом по небі й німіли в далеких просторах. У загороді блеяли стривожені вівці, збиті в скупчену отару. Під лісом чути було часом уриваний гавкіт собак. Знову блискавка лизнула хмари, і від удару сильного грому хлопчина спереляку присів до землі. Вітер вдирався в кожний отвір вбрання, і він трясся від холоду. Вбіг до колиби, підкинув дров на тліючий жар і стояв непорушно, вслуханий в шаліючу бурю, повний переляку та тривоги. Від сильного близького грому задзвеніло йому в ухах. — „Батько надворі!" — промайнула в нього думка, і він вибіг з затишної колиби в тривожну ніч. Мале серце билося, як у стривоженої пташки. Придержуючи на собі вуяш, схилений вперед, пробіг кілька кроків, але сильний подув вітру приневолив його обернутися, щоб зловити повітря в порожні груди. Знову пробіг кілька кроків і задержався, гнутий до землі бурею. Блискавки сліпили йому очі, громи гуділи в голові, як дзвони, самота серед темної ночі гнітила, а відблиск вогню в колибі манив теплом і безпекою.

— Тату! Тату! Де ти? — закричав повний тривоги, але вітер заглушив його слова й поніс їх у противну сторону. Хлопчині зробилося лячно, і рясні сльози потекли по його обличчю. Вже й світла з колиби не було видно, а малий стояв безрадно серед блискавок, грому і пошуму буревію. А коли страх і самота заволоділи ним до вершини болю, почув далеке гавкання собаки. Щосили побіг в тім напрямі. Дорогу присвічували йому відблиски хмар, за ним бігли страх, а перед ним — радість.

Роман Степанович

50 РОКІВ ПРАЦІ ДЛЯ БЛИЖНЬОГО

Часто зустрічаємо на сторінках нашої преси імена видатних діячів старої іміграції, які від самого початку свого поселення на вільній землі Вашингтона, п р а д ю в а л и і працюють для добра так поневоленої Батьківщини, як і всієї української іміграційної спільноти у ЗДА.

Вже не раз читач „Свободи" мав нагоду запізнатися з прізвищем д-ра В о л о д и м и р а К у п ч и н с ь к о г о, що залишив Рідний Край в 1906-му році, емігруючи до Канади, а в 1925 році поселився на постійне перебування в Ню Йорк Сиҭі.

Д-р В. Купчинський, рідний брат відомого поета Романа, народився дня 14-го червня 1888 року в селі Кути, пов. Золочів, Західня Україна — в старій галицькій священичій родині.

Після приїзду до Канади, д-р В. Купчинський був наочним свідком постійних злиднів нашої іміграції. Він вступає на медичні студії, спершу в Вінніпезі, потім переїжджає до Торонта, продовжує свої медичні студії, щоб опісля стати безплатним дорадником української заокеанської громади. Маючи добру підготовку в медичній науці, д-р В. Купчинський стає безплатним вчителем всіх тих, що в хвилині горя звертаються до нього за порадою. Щоб всеціло віддати свій труд і досвід українській іміграції — стає він 1922 р. проповідником Божого слова — пов'язує для загального добра — теологічне й медичне знання, виконуючи свій християнський обов'язок супроти всіх ближніх, що знаходяться в потребі.

Про харитативну місію д-ра В. Купчинського на терені Ню Йорку й околиць можуть сказати передусім ті нові іміграни - скитальці, що майже щоденно в конечних потребах звертаються по вказівки й допомогу до д-ра В. Купчинського. Він радо допомагає всім тим, що стукають в його хатні двері, які відкриті для всіх українців (без різниці їх віроісповідання і політичного переконання), вдень і вночі.

Помешкання д-ра В. Купчинського, при 75 Ст. Маркс Плейс, Ню Йорк Сиҭі є немов б е з п л а т н о ю „нелегалізованою" харитативною станицею, чи то Українським Червоним Хрестом, який безплатно сповняє свою місію супроти всіх українців.

Це ж бо непересічна місія д-ра В. Купчинського, що на протязі 25-ти років має до діла тільки з людськими потребами — безкорисно допомагаючи всім. Він використовує всі нагоди, щоб улаштувати хворих в найкращих нюйоркських шпиталях. Хворими піклуються найкращі хірурги - експерти, чи інші фахівці, що безкорисно віддають своє фахове знання для добра пацієнтів. Не кожний бо спроможний оплатити хірурга, що підніматься скомплікованої операції, за яку беруть грубі тисячі долярів. Саме з цієї сторони безкорисної допомоги д-ра В. Купчинського знає багато новоприбулих скитальців.

Д-р Володимир Купчинський

Д-р В. Купчинський має під своїм наглядом 50 ліжок, розміщених по кількох найкращих нюйоркських шпиталях. В 1955 році, український мільйонер — В о л о д и м и р Д ж у с власник фабрики в Бабилоні, Н. Й., уфондував ще одне ліжко в сумі 10,000 долярів, передаючи його під заряд д-ра В. Купчинського. Це останньо уфондоване ліжко знаходиться в найкращому нюйоркському шпиталі — Н. Й. Медікал Сентер — при 168-мій вулиці в Ню Йорку.

Не будемо в нашій короткій статті вичислювати тисячі різних складних випадків постійної допомоги д-ра В. Купчинського для всіх тих, що звертаються, або зверталися до нього по харитативно-християнську пораду й допомогу. Всі її негайно отримали.

Крім суто харитативних вчинків — д-р В. Купчинський — не дивлячись на свій вік — бере живу участь в науково - громадському житті. На одному з основуючих засідань УТГІ в Ню Йорку 1953 р. д-ра В. Купчинського вибрала управа УТГІ в склад своєї кураторії. Д-р В. Купчинський доклав всіх старань і своїх американських зв'язків, щоб УТГІ став рівнорядним в правах з усіма американськими учбовими закладами, що й увінчалося остаточним успіхом. УТГІ є сьогодні на рівних правах з усіма американськими е д у к а ц і й н и м и інституціями.

При кінці згадати б про „Острів Сліз" — т. зв. „Елис Айленд", на якому перебували д е я к і наші еміґранти, які вже по приїзді до ЗДА — „мусіли" в і д б у в а т и свою т а б о р о в у кварантанну і на вільній землі Вашингтона. Д-р В. Купчинський, не дивлячись на релігійне й політичне переконання своїх земляків, постійно інтервеніював у їхньому інтересі та обороні у федеральних властей у Вашингтоні. Інтервенції закінчувалися успіхом — наші брати ставали вільними.

Нехай тих кілька слів буде реванжом і моральною заплатою всіх тих, яким д-р В. Купчинський служив допомогою і порадою. Д-р Купчинський, після 50-ти річного іміґраційного трудолюбного життя, знаходить час і охоту постійно любити ближнього свого в біді і потребі, совісно сповняючи свій громадський обов'язок супроти нашої заокеанської колонії.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Клівленд, Огайо

Концерт молодої скрипачки

На тлі оркестри широко відомої М у з и ч н о ї Консерваторії Болдвін - Воллеса в Берії, Огайо, виступила дня 11 лютого б. р. п. Софія Берик, як солістка. В програму увійшла увертюра до „Руслава і Людмили" Ґлінки та адажіо з концерту джі-межор Моцарта. Повне опанування інструменту, гарна експресія, влучна динаміка — здобули молодій артистці вповні заслужені оплески слухачів. Щасти Боже на дальшому мистецькому шляху!

Концерт хору „Дніпро"

Здавалося б, що виступати вже по чотирьох місяцях існування зі самостійним концертом, це завеликий риск. Чоловічий хор „Дніпро" відважився на такий виступ і доказав, що риску тут немає. Виступ хору, що відбувся дня 12 лютого б. р. в Українськім Народнім Домі був дуже вдалою імпрезою. В двох перших частинах випровадив хор цілу низку колядок м. і. „Не плач Рахиле", „Встань Давиде" і „Що то за предиво". В третій частині хор запрезентував „Блажен Муж" Гнатишина, „Ой зійшла зоря", Леонтовича, „Садок вишневий", Гнатишина, та дві композиції диригента хору п. Ореста Садовського „Боже на нашу Вкраїну" та „Вставай Україно". Витривалість темп, уважливість до фермат, і задовільна динаміка ставлять цю нову культурну організацію відразу на належний позем.

Хотілося б тільки, щоби п. диригент при розробленні динаміки руководився більше музичною частиною твору чим його словним текстом. Треба ще обов'язково згадати солістів, пп. Чайку, Садовського і передусім Касарабу. Виступи хору переплела п. Софія Бура чудовими деклямаціями „Різдвяного міту" О. Тарнавського і „Різдв'яної ночі" В. Кравцева. Клівлендська громада повинна бути горда зі своєї нової організації — і повинна підтримати її на кожнім кроці.

Цікава імпреза в Публічній Бібліотеці

В рамцях серії „Шлях до світового порозуміння" відбулася дня 8 лютого в головній бібліотеці міста (Клівленд Паблік Лайбрері) програма, присвячена Росії. Предс., п. Люїс Зельцер, видавець „Ді Клівленд Прес" ствердив на вступі, що Росія є лиш одніою з республік в Союзі Совєтських Республік. Загально відомий з американських журналістів, Ентрю Тюлі подав різні свої враження з перебування в Москві. Оповідав напр., що відвідав родину, зложену з 4 осіб: вона мешкає в одній кімнаті, їхня кухня спільна на 8 родин. Оповідав про погані шляхи, брак обслуги на них (в дорозі з Москви до Києва існує тільки кілька бензинових стацій) і. т. п., взагалі насвітлив російський будень таким, яким він є в дійсності. Ще цікавіше насвітлив деякі справи п. Прокопефф. Добре враження зіпсував з відчитової частини виступ хору правосл. церкви св. Михаїла. Його диригент заповів „Коли славен" Бортнянського без зазначення, що Вортнянський не москаль; а врешті запродукував „Ей ухнєм", видно не знаючи, що ця босяцька пісня не надається на поважну сцену. Прикро було бачити нащадків наших закарпатських українців, що так пишалися своєю народною ношею, перебраних в московські рубашки. Запродуковані „російські" танці також лишали справу свого походження дуже проблематичною, не зважаючи на доволі високу техніку деяких членів. Все ж таки, коли станемо на становищі, що представляти правдивий стан „щасливої країни" американцям, ніколи не є зачасто, то мусимо признати, що бодай відчитова частина імпрези своє завдання сповнила — а з нашого боку нічого цій частині не можна закинути.

С. Р-ий.

Ню Гейвен, Конн.

Пам'яті Василя Калини.

Дня двадцятого січня помер широко відомий громадянин Василь Калина. Покійний був одним із тих старших громадян, що безупинно працювали для добра українського народу. Приїхавши до ЗДА в 1908 році, почав працювати на фабриці, а по році через нещасливий випадок на цій фабриці стратив ногу. Все ж таки громадської праці не залишив. Об'їжджаючи зі своїми товаришами стейт Конектикат, творить Українську Стейтову Організацію, яка почала організувати Горожанські Клюби. Тяжко приходилось не раз переконувати наше громадянство, щоб ми через такі клюби брали участь у міських, стейтових і федеральних виборах та дали себе пізнати американцям. Згадана організація була теж одніою з тих, що поклали чимало труду при творенні Організації Державного Відродження України. Кілька років пізніше пок. В. Калина з пок. А. Мерищаком і А. Маланчуком творять знову мол. Укр. Стейтову Орґнізацію В цій організації була майже вся молодь нашого стейту. Молодь тут роджена закінчивши вищі школи, боролася з польськими та московськими брехнями. Перед війною стейт Конектикат був одним з найкраще зорганізованих. Були тут численні відділи ОДВУ, жіночі організації Золотий Хрест зростало членство відділів У. Н. Союзу. Не було зібрання, засідання, народних з'їздів, щоб в них не брав участи пок. В. Калина. Томуто під час війни пок. В. Калину оскаржили разом з п. А. Маланчуком найбільші в той час демократи (читай большевики) перед державною владою

Покійний ще за життя розпорядив своїм похороном і після його волі все було виконано. Похорон відбувся в неділю 22 січня в Ансонії. Прощав його від Стейтової Організації та інших наших установ п. А. Маланчук, згадуючи хоч частинно заслуги покійного, з яким тісно співпрацював. Сповняючи бажання Покійного, щоб не давати ніяких квітів, учасники похорону рішили зробити збірку на Наукове Товариство ім. Тараса Шівченка. Збіркою зайнявся п. А. Маланчук.

Зложили: В. Калина 16 дол.; по десять дол.: А. Маланчук, Я. Калина, І. Патуляк, В. Мартинковський, А. Калина; по п'ять дол.: К. Стасюк, А. Мельник, С. Шуран, Ф. Занко, П. Пипюк, В. Приско, К. Марущак, Я. Баля, М. Глива; по два дол.: А. Томцьо, А. Дутко, В. Короташ, О. Патуляк, М. Газкевич, І. Когут; по одному дол.: А. Д. Ділинарді, І. Гила, Т. Стадник, Т. Кулявець, П. Марущак, Ю. Лесів, В. Шуран. — Разом зложено 130 долярів. Цим сповнили ми бажання пок. В. Калини, прощаючи його над могилою, хай спить же Він спокійно і хай присниться йому Україна рідна і золоті ниви пшениці.

А. Маланчук.

Замітний успіх д-ра Д. Квітковського

Дітройт. 9-го лютого 1956 д-р Денис Квітковський зложив адвокатську присягу в Дітройті і тим самим дістав право адвокатської практики (Attorney at Law) в усіх державних і федеральних судах стейту Мишиген. Д-р Квітковський вже й відчинив власну адвокатську канцелярію в Дітройті.

Д-р Денис Квітковський прибув ко ЗДА в травні 1949 й оселився в Дітройті. На новому місці він, крім фізичної праці в фабриці авт Дадж, пізніше Линкольн, а в останніх роках при залізниці, негайно записався на курси англійської мови — бо приїхавши сюди не знав ані слова по-англійськи — й після одного року так опанував цю мову, що був прийнятий на студії права на Університеті Вейн. Студіював тільки вечірніми годинами, бо в день мусів працювати фізично на удержання родини. В лютому 1955 р. він закінчив успішно університетські студії, одержавши диплом абсольвента права (L. B. B.)

Восени 1955 р. д-р Денис Квітковський зголосився до державного адвокатського іспиту (State Bar Examination) і в січні 1956 р. іспитова комісія оголосила вислід цього іспиту, і наш земляк був одним із кругло 200 кандидатів (на 300), які успішно здали цей екзамен.

Д-р Денис Квітковський народився 1909 р. на Буковині й до першої світової війни займався адвокатською практикою в Чернівцях, а пізніше в Букарешті, та був там відомим громадським діячем і журналістом. Д. Квітковський здав 1936 р. докторські іспити з права на правничому факультеті в Чернівцях, а 1940 р. оборонив у Букарешті свою докторську тезу і був там промований на доктора прав. Крім цього він студіював на університеті в Берліні, де закінчив факультет політичних ноук. Докторську тезу з політичних наук не вспів закінчити, бо в січні 1944 р. був заарештований німецьким ґештапо за українську націоналісттичну діяльність й за оборону українських прав проти нацистського імперіялізму та просидів у німецькій тюрмі маже аж до капітуляції Німеччини.

Д-р Д. Квітковський є членом УНСоюзу від самого початку свого прибуття до ЗДА, і в останньому році став організатором УНСоюзу на Дітройт й околицю; є рівночасно активним діячем УККА, будучи вже від 1949 р. на переміну членом політичної Ради та Апеляційного Суду; крім того він є членом багатьох інших українських організацій.

Д-р Д. Квітковський бере активну участь в громадському житті нашого міста й є він зараз одинокий українець із новоприбулої еміграції, який осягнув повні адвокатські права в ЗДА. Бажаємо йому багато успіхів на новому полі й віримо, що своє нове становище використає він не тільки для себе, але передусім для добра й слави нашої далекої, але дорогої нам батьківщини.

В. Д.

● **Уже четвертий син** американського вуглекопа Джозефа В. Дженкінсва з Марселлі, Н. Дж., згинув в автомобільній катастрофі. Це був 30-річний Джозеф, молодший. Давніше згинули таким самим способом його брати: 20-річний Ралф, 31-річний Вілбур і 32-річний Артур. Ця родина мала 13 дітей.

● **Єгипетське населення** зужило минулого року 9,800,000 фунтів чаю. В порівнянні з 1954-им роком споживання чаю в Єгипті зросло на 1,600,000 фунтів. 70% цього чаю імпортовано з Цейльону.

ВИКОНАЛИ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою пожертву на фонд дитячого ж у р н а л у „В е с е л к а".

С П И С О К Ч. 59

Н. Теравський, Шікаґо	$ 5	Д. Бардиґа, Потакет	1
М. Мельникович, Тускон	5	М. Гавдьо, Шікаґо	1
І. Максіменко, Медікел Лейк	5	Н. Лисак, Гартфорд	1
Д-р Я. Коропей, Потакет	4	М. Крижанівський, Рачестер	1
І. Лівчаник, МкАду	4	Н. Литвин, Вестчестер	1
С. Бардачевський, Вунсакет	4	М. Стефанишин, Ст. Луїс	1
Ю. Гаврилів, Фила.	2.20	Д-р К. Ґелета, Вілмінгтон	1
Н. Ковалів, Мінneаполіс	2	О. Головчак, Ню Йорк	1
С. Коваль, Шікаґо	2	А. Напора, Нюарк	1
М. Мельник, Ню Брітейн	2	А. Швець, Боффало	1
В. Гринчишин, Рачестер	2	М. Наконечний, Гартфорд	1
П. Дзєцюх, Фаєрфілд	2	Н. Федор, Ст. Луїс	1
Ф. Семка, Ст. Пол	2	К. Бабій, Потакет	1
В. Попович, Ню Йорк	2	А. Макавецька, Ст. Пол	1
Б. М. Топольницький, Ютика	2	Н. Совецький, Менвіл	1
М. Стиранець, Ірвінгтон	2	А. Шульга, Бостон	1
П. Стойко, Вунсакет	2	М. Могила, Амстердам	1
П. Содоль - Зілинський, Бруклин	2	І. Шайда, Шікаґо	1
Н. Рімець, Торонто	2	Н. Н., Джерзі Сиҭі	1
В. Крамар, Честер	2	Н. Марусин, Рідлей Парк	1
М. Бекіш, Ірвінгтон	2	К. Кепанек, Лайфпорт	1
Д-р А. Цибрівський, Луївіл	2	В. Цекот, Фенікс віл	1
І. Огородник, Коппел	2	М. Руцицький, Денвер	1
І. Бурий, Бріджпорт	2	А. Папа, Рачестер	1
П. Булат, Трентон	2	М. Ковалюк, Рачестер	1
Т. Л., Ню Йорк	2	Н. Марчук, Шікаґо	1
Н. Олійник, Асторія	2	М. Лучанко, Рачестер	1
С. Семерак, Шікаґо	2	П. Джидиджиристий, Трой	1
В. Кривуцький, Дітройт	2	О. Пондякуник, Трентон	1
О. Павлишин, Шікаґо	1	Н. Казновський, Істпорт	1
Х. Потічний, Клівленд	1	Т. Карп, Варрен	1
М. Твардонь, Бентлейвіл	1	Н. Теркала, Клівленд	1
П. Вітенко, Вілінґ	1	І. Сірий, Скенектеді	1
А. Розгон, Клівленд	1	М. Сапелюк, Фила.	1
В. Гоц, Бостон	1	Ц. Волощук, Скрентон	1
Т. Борис, Ню Йорк	1	М. Заньковський, Вілмінгтон	1
Р. Кміцикевич, Шікаґо	1	Д. Николенко, Челзея	1
Н. Цетвінський, Шікаґо	1	О. Пилатюк, Мінneаполіс	1
Н. Цицик, Вілмінгтон	1	М. Улян, Ню Брітейн	1
М. Волощук, Скрентон	1	В. Гіриак, Торонто	1
Г. Ґулька, Маямі	1	І. Мельник, Торонто	1
К. Сталоней, Шікаґо	1	А. Попадюк, Гемілтон	1
Г. Хрістіян, Обурн	1	В. Трух, Трентон	1
М. Чубка, Гемтремк	1	Т. Сілінка, Монтреал	1
І. Рій, Беллевіл	1	М. Савицька, Торонто	1
М. Драґанчук, Байон	1	В. Петришин, Робінсвіл	1
Н. Мулярчик, Лос Анджелес	1	Дрібними	50 ц.
Н. Пакаnік, Бруклин	1		
М .Садовський, Мінneаполіс	1		
		Разом	$ 139.70

АМЕРИКАНСЬКІ ПАРАШУТИСТИ ПІД ЧАС МАНЕВРІВ У СІЯМІ

Парашутисти із з'єднань американської морської піхоти висаджуються з транспортового літака, що привіз їх з Бепу в Японії до Банґкоку в Сіямі, де вони брали участь у маневрах збройних сил південно-східнього азійського оборонного пакту (СЕАТО).

Провідні жінки закликають жіноцтво до активної політики

Вашингтон. — Дві визначні жінки, які стоять у проводі обох американських партій, промовляючи на зборах Крайової Федерації Професійних Жіночих Клюбів, закликали американське жіноцтво до активної участи в політичному житті країни. Вони казали, що вже давно пора закинути думку про те, що „політика — це брудна справа", а треба з засуканими рукавами братися до політичної праці. Асистентка голови Республіканського Крайового Комітету Берта Едвінс сказала, що чекає тої хвилі, коли жінки „будуть щасливі і горді з того, що їх зватимуть політиками і що вони несуть відповідальність за добрий уряд". Кеті Лавчгейм, яка промовляла від Демократичного Крайового Комітету, твердила, що „жінки не можуть навіть добре голосувати, коли не цікавляться політичними справами, бо не знають, за кого віддати свій голос".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ВИЛКС-БЕРІ, ПА. — Б-во св. І. Хрестителя, Відд. 223, повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 4-го березня, в параф. залі, зараз по Сл. Божій. Маємо важні справи до полагодження. Присутність всіх членів конечна. — Управа.

ВСЯЧИНА

ПОЛІЦІЯ ВРЯТУВАЛА ЖИТТЯ САМОВБИВНИЦІ

На платформі нюйоркської підземки стояла дівчина і чекала на поїзд, щоб під нього кинутися. Нагло вона підійшла до телефонічної будки і задзвонила на поліцію, оповідаючи про свій замір і про те, що її „нерви" не витримали. Поліцист запитав її, звідки вона телефонує, записав це на карточці і передав іншому поліцистові, щоб при допомозі радія повідомив про це найближче поліційне авто, в якому патролює поліція. Сам поліцист розмовляв із цією нещасливою дівчиною так довго, поки не знайшла її поліція, яка відвезла 19-річну Марію Мур до найближчого шпиталю.

Д-Р ВАЙТ НАЗИВАЄ ЗДА „НАЙНЕЗДОРОВІШОЮ" КРАЇНОЮ

Специяліст від серцевих недуг д-р Пол Додлі Вайт, який лікує президента Айзенгавера, заявив на зборах лікарів в Рані Мавнті, Північна Каролайна, що ЗДА стали „найнездоровішою" країною в світі тому, що тут надто легко людям живеться. „Ця країна, казав д-р Вайт, тепер дуже нездорова держава, бо тут багато молодих людей вмирає на недугу серця... Мусимо знову жити так, як ми жили давніше, це значить вести суворе життя, а не таке ніжне, як це діється тепер", — казав цей визначний специяліст від недуг серця. Він твердив, що через кілька років лікарі зможуть радити пацієнтам, як забезпечитися перед тим, щоб не хворіти на серце. Головна річ — це не спішитися в праці і не денервуватися та добре висиплятися.

Купуйте в підприємствах, що оголошуються в „Свободі"

НАРІКАЮТЬ НА МИШІ В НЮЙОРКСЬКИХ ПІДЗЕМКАХ

Пасажири, які користають із нюйоркських підземок в нічних годинах, нарікають на те, що там тоді гуляють численні миші, які страшать деяких боязких пасажирів, головне жінок. Ті миші в підземках зовсім не такі бідні, як їхні посестри в церквах, бо пасажири кидають частини харчів, які є головним кормом для мишей. Миші користають із підземок головним чином в зимових місяцях, і появляються на сходах і плятформах деколи в скількості одного тузеня.

БОЇТЬСЯ, ЩОБ ФУТРА НЕ СМЕРДІЛИ ЦИБУЛЕЮ

Власник крамниці з футрами в Далласі, Тексас, подав скаргу до суду на свого сусіда, який веде кафетерію і продає харчі, приправлені цибулею. Фірма Бакспен, яка продає футра, просить суд заборонити смажити цибулю в своїм сусідстві, бо ніхто не схоче купувати ті футра, від яких відгонити буде запахом цибулі.

МАЮТЬ „НА ПРОДАЖ" ПОГОДУ І ДОЩ

Два монтреальці мають мабуть найбільш незвичайне підприємство в Канаді: Пол Денісон і Бернард Павер займаються продаванням „спрепарованої погоди". Обидва вони є колишніми працівниками федерального уряду — метеорологами. Товари, що їх вони тепер мають на продаж, це довготермінове передбачування погоди і викликування дощу науковим способом. Минулого літа паперові компанії заплатили їм 50,000 долярів за викликання дощу над лісами, загроженими пожежею.

Денісон і Павр вживають при викликуванні дощу специяльних печей, у яких палиться кокс, намочений у розчині срібло-йодинату; мільярди димних частинок з тих печей спрямовуться у хмари і спричиняться дощеві опади.

Іншим продуктом цих метеорологів є довготермінове передбачування погоди, основані на їхній системі. Спирається вона на теорії, що такі самі умови витворять таку саму погоду кожного разу, коли тільки вони повторяться. Однак тут слід враховувати багато різних чинників: час, місце, температуру, повітряні течії, тощо. Ці метеорологи мусять дослідити і записати понад 15,000 мап погоди, на основі яких вони можуть заповісти можливу погоду багато днів наперед.

(К. С.)

Спорт

АНТРЕ НУ — СІЧ, Елизабет 1:6 (1:3).

Нюарк, 26 лютого. — Клюб французів, що в минулих сезонах завдавав стільки клопотів „Січі", виступив вже вдруге до зустрічі з Січовиками в послабленому відмолодженому складі тільки з десяти змуґунами. Змагання мали характер тренінґу, хоч молодим господарям не бракувало завзяття завершеного одними воротами. „Січ" легко „переїздила" противників і двоциферний вислід не можна б було назвати великим успіхом Січовиків, які через відсутність повновартісного противника не докладали надто великих старань добути більше воріт, а багато певних стрілів натрапляли на ліс ніг і рук противника, та врешті стовпи воріт.

Добичею воріт поділилися: Вітюк 2, Джімі 2, Ляко 1, Маркусь 1. В наступну неділю „Січ" матиме тяжку переправу в дальших грах за чашу із сильними і завзятими італійцями (Італіян Ют Клаб) з Джерзі Сити, які загостять до Елизабету.

В. С.

ТАРЗАН, ч. 3625. Нечесна гра.

Тарзан погодився на Лазарів виклик, і через кілька годин вони зустрілися на визначеному місці для посдинку.

Товста людина посміхнулася: — Сеньйоре, я щасливий бачити, що ви маєте спортову кров!

Після того Лазаз сказав погрозливо: — Ось мої умови: Ви є дикун, а тому будете боротися примітивною зброєю — луком і стрілою. Я скористаюся з револьвера! Згода?